

La salut del poble es la suprema lley.

Poble que no lluita, es poble mort, y tal lluita deu ser sols pel dret a la vida y a la lliure manifestació.

# LA TRONADA

Tots els que'ns buscan lo benestar a l'altre vida s'el procuran per aquesta.

Deu al crear al dimoni, o va equivocar-se o es que gosa en que'l mal existeixi; per aixó la ciencia no lliga ab ells.

Setmanari satírich vermell.



Sortirà tots los dissaptes.

Preus de subscripció

Granollers al mes. . . 0'25 ptas. |  
Fora trimestre. . . 1'00 » |

Administració y Redacció, Ricoma, 6

Tots els originals encaminats al bé públich, s'insertarán.

Pago per adelantat.



Número solt 5 céntims per tot arreu.

## LA GUERRA

Lo mes odiós é inhumá, lo mes contrari á la rahó y á la justicia y sobre tot, lo mes antinatural, es la guerra.

¡Malehit sistema, que per garantir la forsa absoluta dels governants, mútuament s'assessinan los governats!

Exigencias d'amor-patri diuen los patrioters, los posseïdors de las riquesas públicas, los que pel miserable diner están exents de tals exigencias.

¡La patria! En nostras guerras colonials ¿qui la defensaba?

Els, los insurgents lluitant per sa independencia, ó nosaltres imposantlos sumissió al domini per imposició?

Cuba, Puerto Rico y las Filipinas eran espanyolas ¿veritat? pró ¿per quin dret? ¡ah! pel dret de conquista, un dret que exercintlo los sobiráns dels pobles es legal, exercintlo lo poble, es un robo.

Si legal es la conquista d'un poble per la forsa, legal ha d'esser la conquista d'un rellotje ó un porta-monedas per un pillet, per l'astucia ó per la forsa també.

Espanya posehía l'imperi colonial conquistat, sent fet pels manants d'ella; d'altre modo s'en diria robat y si un día els robats ó conquistats en defensa de sos drets y de la llibertat de sa patria 's revoltan contra sos posseïdors, aquets, no en nom de son senyoriu y si en nom de la mateixa patria, demanan, exigeixen que'l poble s'indigni y s'assessini

per asegurar son domini.

Per la patria y en nom d'elia es mataban germáns, ab germáns fills tots d'una mare, y els tiráns, tant satisfets parlantnos d'un amor-patri, de dignitat d'honor nacional y altres abjectius que'ls asseguraban son domini.

Aixó son las guerras.

Las unas, arrencant de sas llars á milers y milers de fills proletaris de la terra, lo mes sá de la societat, brassos productors, emportantse ab ells los cors trossejats de las mares, aquellas que antes de venir al mon sos fillets, totas sas energías, fatigas y son ánima ja es per ells; després per l'ambició d'un tros de terreno que per dret natural es de tots los sers vivents, los mateixos opressors los portan á batres, á matar ó morir de las balas ó de una epidemia secundaria en els camps litigants com resultat de tantas fatigas.

Aquestas son las guerras de conquista, d'aquesta forma mes ó menos fou la del Transwaal ahont la forsa de la forsa ofegá al dret y mes ó menos es l'actual Rus-Japonesa.

¡Cuanta carn inmolada en aras de la despótica ambició de dos emperadors! y... sanch ignocenta.

Després sobre las despullas humanas, el triomfador plantará sa bandera, símbol de novas imposicions que recauran sobre uns tercets que ni son russos ni japonesos.

Y las demás potencias ¡tant tranquilas! com que totas ellas han gastat y gastan los mateixos

procediments, callan y com vil rastreras del fort s'emborratxan ab las glorias del triomfador.

Las altres guerras encar son mes denigrants si hi cap, com son las discussions diplomáticas per las vias del fet; cuan dos nacions tenen una querella y la resolen ab lo corresponent rompiment d'hostilitats portant al camp als esclaus d'ambas parts per resoldrer la cuestió, quedant la rahó pel mes fort.

¿Qué diríam d'un tribunal cual jutje per trobar la rahó, cridés als dos querellants, ferlos batrer y concedirla á'l mes valent?

Que sería el colmo de l'injusticia.

Tal calificatiu tenen á mon entendre las guerras totas, las anomenadas com l'altra, la mes terrible pel proletari; la guerra de repressió.

Cuan un poble cansat de sufriments y vejaments, s'aixeca contra sos tiráns, cuan víctimas d'una despótica explotació tracta de reivindicarse una petita part, insignificant per lo que li toca, llavors per sos germáns, sos fills, per aquells que á la forsa han arrancat de son costat, per aquells los fan assassinar á mansalva.

Cors humanitaris, tal nom no cap en nosaltres si del fóns de l'ánima no s'aixeca el crit de protesta y d'indignació de ¡Guerra á la guerra!

CLAR-I-NET.



## ¡A la Barra!

No ho volíam, pro nostres sentiments d'amor al proletari que á ca'n *Frá Joan Bou* l'explotan, no sols enganyantlo y estafantlo, com quedá demostrat ab las funcions de Cuaresma y d'aquell desfalch que un periódich local deya y unas fullas firmadas per *Un soci* retreya y qu'encar ningú rectifica, ni fa rectifica; no sols aixó si no que aquella hermosa casa l'han convertida en verdader cau de prostitució, de vici y embrutiment.

Si, ja han montat las escolas, ¡ah! las escolas del vici, es denigrant, asquerós que una societat filantrópica, una germandat serveixi per explotar als germans associats fins ab *jochs prohibits* com son lo *catxo* y el *quinto*.

No, nosaltres no tenim odi á la Societat, que massa'ns costa, puig en ella hi tenim nostres interessos, nostres energias y fins sanch englavada en sos murs, pró sí odi gran, molt gran, á'n aquets lladres, lladres una y mil voltas y cridantlos ab veu alta ¡*Lladres!* del honor de nostra ben volguda societat.

¡Obrers, proletaris! ¿no veyeu com miserablement os enganyan, os embrutixen y os esplotan?

¡Miserables! Convertir la Biblioteca en un Saló de joch, en una sala de Quinto, perquè los germans associats en lloch de trobar esbarjo y solas, en lloch d'expansionarse é instruirse, s'embrutixin ab lo fanch del vici.

¡Lladres! ¿quins son vostres propósitos? ¿per quins fins trevalleu?

¿Es aquesta l'administració que volíau, que deya, fer fondos, omplir la caixa, —que no l'ompliu— explotant á á tot drap y ab las mes denigrants formas.

¡Mil voltas miserables!

A vosaltres Senyors de la Junta, los que ab vostre benaplácit, s'ha introduhit la prostitució en la casa, vosaltres que exploteu á mansalva, ab tots los nostres pulmóns os cridem:

Lladres, ¿qué habeu fet de l'honra y del honor de nostra germandat, de nostra casa y de nostre ideal?

Aneu, prostituivos vosaltres mateixos, rebajeuvos en los femers, en los excrements de l'escoria social; pro deixeu en pau á la benéfica associació y 'ls fins á que fou creada.

Per infames ¡A la barra!

GRUPO REBELDE.

## Confessió de déspota

De «Natura»

L'Academia de Lyón proposá pera 'l curs del any 1790 el tema següent: «Determinar las veritats y 'ls sentiments que més importa inculcar als homes pera sa felicitat.»

Del discurs d'un dels candidats extrech los següents passatjes:

«L'home ha nascut per esser felís. La naturalesa, mare ilustrada, el dota de tots los órgans necessaris al objecte de que fou creat. La felicitat, donchs, no es mes que'l plaer de la vida mes conforme á sa organisació.»—«Nostre organisació animal té necessitats indispensables: menjar, dormir, eugendrar... Un aliment, una cambanya, vestits, una dona, son, per lo tant d'estricta necessitat per esser felissos. Nostra organisació intelectual te apetits no menos imperiosos y aytal satisfacció es molt preciosa. En son complert desenvolupament consisteix verdaderament la felicitat.»—«L'home, al naixer, es porta ab ell drets sobre la part de fruits necessari á sa existencia.»—«Dona una mirada á son contorn y veu la terra, repartida entre pocas mans, que serveix d'aliment al luxo y á la superfluitat; llavors se pregunta quins son los títuls de sos posseïdors; ¿perqué lo es tot del ociós y res del que trevalle?»—«Corra á casa del ministre depositari de sa confiança, li exposa sos duptes... Home, li respón el sacerdot, no reflexionis jamay sobre l'existencia de la societat... Deu tot ho dirigeix... Abandonat en mans de la Providencia... Aquesta vida no es mes que un viatge Los decrets de la justicia divina no's escriteixen... Creu, obeheix, no rahunis may y trevalle: aquets son tos debers.» Un ánima digne, un cor sensible, una rahó natural, no poden quedar satisfets ab semblant resposta.

Llavors va ab sos duptes é inquietut á á altre part. Arriba á casa del mes sabi del país, un abogat.—«Home sabi, li diu s'han repartit los bens de la comarca y no m'han dat res» L'home sabi 's riu de sa simplicitat, el conduheix á son despatx, ya en ell, d'acta en acta, de contracta, en contracta, de testament en testament li proba la legitimitat dels reparts de que's queixa «¡Com! ¿aquets son los títuls d'aquets senyors? crida indignat. Los meus son més sagrats, mes indiscutibles, mes universals; se renovan ab ma respiració, circulan ab ma sanch, están escrits sobre mos nervis, en mon cor; es la necessitat de ma existencia, y, sobre tot, de ma felicitat.»

El discurs este firmat Napoleone di Buonaparte.

El gran tirá corso tenía allavors vintidós anys.

CARLES TÉNIB.



## Llampechs

No ploreu ninetas casadoras de ja fa anys, beyatas-peludas, *madres* y ratas sagristanescas; no ploreu per si'ls frares marxan, que no crech que marxin tots, no, alguns ne quedarán y triputs ¿eh?

Frá Joan Bou y frá Miquel de las Illas potser vindrán á consolarvos.

¿Qué no podria ser? Jo no'ls conech ni sé qui són pro'ls vareig sentir anomenar á l'Unió Liberal.

¡Hi ha tants frares avuy pel mon!

Encare hi ha Portas, Botas y Torquemadas á la moderna, puig segons la premsa diaria en la presó de Parcelona passan atropellos escandalosos.

Segons se diu y firmat per cuarenta y un reclós, l'empleat Vicens Ramos atropellá éll y un altre al prés Simón Ricart lo dia 1.<sup>er</sup> de Maig.

Sinó porque'ls salvatjes prodrian agraviarse, aplicaria als miserables Ramos y compinxé tal calificatiu, pro no hi arriban de mil graus, ¡Miserables!

Diu que hi ha un altre casament escuat en perspectiva, puig la mare de la novia mística s'exclamaba dilluns á plassa contra'ls procuradors de tals casaments que si's descuida la mara.

Deya unas cosotas dels contrabandistas negres y de las seráficas colomas del Senyor... ¡¡que buscast!... que sols als heretjots ens permeten creurer, pro no ho dihem á ningú.

Per massa escandalós.

L'ajuntament ha concedit la jornada de vuit horas als obrers y empleats que treballan per compte del municipi.

¿A Granollers? Mes lluny, mes lluny; á Vigo.

Per aixó que aquí potser algun lí vindria malament, encar que á algun altre... de canela,

Ab vuit horas d'obligació, setse per jeure.

A Pola (Italia) un jesuita va dar una conferencia que si la policia no s'hi posa l'escarmentan, puig ve organisarse una gran manifestació que arribá fins al punt d'assaltar la sala de conferencias.

¡Quina llástima! ¡Tant bé que anaban nostres companys d'infern.

¡Oh la policia... y'ls jesuitas! A mil horas.

Tant mateix va ferho una mica massa fort l'obrer teixidor Joan Jorda, de matar al dirig:

tot de la fàbrica, á Alcoy, per haverlo despatxat.

Alguns ressentiments devia haberhi tal volta pensareu, pro si per ressentiments, injustícias y arbitrarietats que hi ha dins lo trevall, s'executés al causant ¡que'n quedarian poch de directors!

Ni per remey.

En La Goulette, prop de Tunis varen sorprendre a un *Hermano* ¡manol de la doctrina cristiàna al moment que cometia actes obscenos ab noys que tenia á sa custodia.

El sátir, es á la garjola,

¡Pobret! Pot ser ell s'entretenia inculcant las teorías d'en P. Román

Per los noys es trist, ¡tant bé que hauria estat per los pares!

Perqué ls hi confían.

Els frares lletosos, ó sigan els de la llet, demostraren tenir molt poca educacio.

En una vinya prop dels Caputxins, no se si buscant la perduda, tot furgán ab lo bastó per tot arreu arribaren á un lloch ahont feya beguda un pagés que lo furgaren fins dessota l'assiento sens dirli paraula.

No sé si buscaban una mina que diuhen si per alli hi há; ó be'l cuarto fosch d'

«El pobre pagés,  
tenia una filla...»

Dimenge va haberhi un fort escándol á L'Unió Liberal, puig un ex-soci de una de las seccions volia pagar lo que debia perque l'extrayessin del cuadro d'honor (falta de pago), lo que no se li aceptá.

Aquesta gent deuhen tenir el gust de no cobrar los dentes, pel capritxo d'alabarse ó per denigrar á qui'ls dougni la gana.

Segons l'interessat, lo varen volguer expulsar de la Societat per forsa, puig ell diferentas vegadas intentaba pagar al conserge, y'l des-

pedia ab evasivas.

Recullirem datos per porter á aquet freret de conserge al lloch que mereix, puig ja 'n tenim algún ó alguns.

A tot farsant ¡A la barra!

Ab sentiment hem sabut que alguns federals s'han ressentit, per haber portat á la barra á en Fontcuberta en el número passat creyentse que ho feyam per afectar al partit federal.

Per tranquilitat dels mateixos, fem constar que'n nostre periòdich, no fem política exclusiva, que sols es un periòdich de batalla contra lo indigne y contra la immoralitat administrativa.

No fem ni combatim ideas, sols ataquem personalismes, acceptant l'ajuda dels federals com de tothom per aquest sentit.

Els pobres del Hospital d'aquesta vila que pot ser esperaban poguer tocar algun centimet per passar la Pascua, pobrets, no n'hi haurá de cuits.

¿Perqué? Un va dirme que'ls de L'Unió no ho volian, pró ¡cál no ho crech.

Els músichs de «La Catalana» organisaban un envelat per ferhi ball el dia de l'Ascensió á benefici dels pobres y's comprometian passar per las personas mes significadas á fer una recapta que élls creyan que'ls daria gran resultat, puig coneixien els ánims ja d'alguns y per tal motiu demanaren permís y concessió per ferho á la Plassa de la Corona en el lloch del mercat de patatas, ja que com tothom sap en aquet mercat no s'hi fa res.

En tal lloch s'hi montaria un café pel citat dia, concedint lo cafeté cinch céntims per beguda á benefici també dels pobres, pro fillets l'arcalde no ho vol, ¡ey! á no ser que'l fassin á la plassa de la trapadella, vull dir, del Cuartel ó la de la Montanya?

O á las illas Filipinas, dich jo.

S'ha personat en nostra Redacció lo señor Gregori Pibernat ab una memoria y datos concrets d'una infinitat de vejámens de que fou víctima durant sa permanencia en la Orquesta «Moderna Catalana» per part d'un dels mes caracterisats cacichs de la vila, secundat per alguns particulars y algún músich encar que inconscientment.

Sembla mentida que homes de tanta importancia y tant grans en significació siguin tant petits en conciencia.

¡Y pensar que á vegadas son los que regeixen los destins d'un poble!

Repasat ne farém dos cuartos, puig no podem deixar impunes cap infamia siga qui siga qui l'haigi comesa.

Sabem de bona tinta que aqui tenim un grupo constituhit de donas lliures que tractan d'emanciparse, ó mes ben dit, ja están emancipadas del jou clericalesch.

Endevant sempre, y no vos fassin por las supersticions d'aquesta gent negre de vestimenta y d'esprit, que si lluiteu ab valentia res podran de vosaltres, puig no hi ha res que'ls espanti tant com la llum de la vritat.

En Pey Ordeix abans de vencel deya: «repareu en una habitació que no hi entri claror de cap classe, que sols hi haigi despullas del abandono y venreu los escarbats com s'ensenyoreixen d'ella; entreuhi ab un llum cualsevol y veureu com espatarrats fugen sens sapiguer lo que'ls passa,» y aixis son las religions que sols medran en la foscor de la ignorancia.

Nostre mes decidit apoyo incondicional.

**AVÍS:** Com á especie de Folletí traduhim un trevall inédit d'un ex-reclós en un convent d'Orán (Africa Francesa).

El lector que jutji lo que son aquestas sagradas mansions.

## Memorias de un ex-pensionista

# MISTERIS DEL MEU CONVENT

¡Assessiu! Vareig cridar ab tota la fora de mos pulmóns. Y de un salt vareig incorporar-me sobre'l meu llit.

Aterrat miraba á totas parts: á ningú distingia. Induptionablement lo roncar dels companys de dormitori podian assegurar que's tractaba d'un somni.

Si; alló habia sigut un somni terrible: encar me trobava viu.

Y palpantme llarga estona per tot lo cos, vareig convencem al fi de que no havia mort.

\* \* \*

¡Quin horror! ¡Oh! ¡Aquell terrible Fray Bassili, 'l meu verdugo; aquella fera en-sotanada era ma constant pesadilla!...

Setze nits feya aquella que'l siniestre Fray Bassili va assassinar ab sas unglas de tigre, á mon amich Antonet, ignocenta criatura d'uns vuit anys.

Cada dia sobre las set de la tarde, hora en que 'm portaban el negre tros de pa y el asquerós pot d'aigua, Fray Bassili solia dirme: «Tingui compte ab lo que V. enrahona. Si no fos perquè'l pare seu dona producte á la comunitat ab la compra de varias mercancias «ja l'hauria estrangulat.»

Y aquestas paraules marcadas á mon

cervell á forsa de repetirlas, m'acudían sempre 'n tropell ab sinistra persistencia.

Aquella nit, la del insomni, ants d'anar á dormir habia ja sigut estrenat ab una serie de garrotadas per no sapiguer las lletanias.

Cuan descansaba de las fatigas de tals martiris, era cuan de repent me semblaba que Fray Bassili, estenen sas mans ab ademans d'extrangularm me deya: «Fora de consideracions. Ja m'he cansat de tá rebeldia».

Y revolcantme ab angunia sobre mon llit me baix incorporá 'n ell cridant ¡assessiu!.....

\* \* \*

No pugué dormir mes: eran las duguas de la matinada.

(Continuará)

Preguntarme á mi, jo que no'm fico sino allá ahont puch, si era cert que'n Planas y Casals havia regalat per aquí, un gos de presa en forma de burot, etc., etc., es ben xocant.

Ves á mi que'm comptan de que si'l tal es un *balent* d'ofici, ex-policia, formador de ro-das electorals y altres utilitats caciquils

Com jo no m'hi fundo ab cosas d'aquestas, no'n se res.

No se si en Tardá, arrendatari dels consums, ne sabí Jo... ni ganas.

¿Saben aquell de la famosa *Danza de Brutos*, vull dir, de Burros?

Va anar á la Gardunya per examinar culs ¡ay! caps del remat místich-carli-colérich ab la frescura d'un heretjot dels de casa nostra y 'l varen invitar á que toqués pirent no sens registrar ab la vista de si portaba cap bomba Orsini ó alguna máquina infernal.

A quin temps hem arribat que fins els depravats fills de San Tanás se introduheixen dins mansions tant sagradas com als corrals-llanuts.

Ah, diu que tots s'asseguraren bé als assientos per lo que pogués succehir.

La Caritat Cristiana ¡oh! ¡Santa paraula! Tants esforços y sacrificis que fan perquè subsisteixin sos filantrópichs sentiments.

Figurevos que'ls de Sant Vicens de Paul ab aquell desprendiment propi sols de cors cristians, nobles, benefactors, humils, honrats, desinteressats, etc., (me sab greu no teni'l diccionari aquí) donchs si, passaban ¡ells sols! Deu céntims de illet (¿dels frares?) diaris y un pá de TRES lliuras semanal á una dona necessitada.

Pro fillets, aixó de fer feinas á casa un re-negat fill de'n Lluci-Feu, després de la santa caritat, aixó es massa.

¿Encare no'n tenia prou ab lo que l'hi pas-saban?

Si, y de sobras per... anar al cel prompte y neta.... de mocada.

¡Alsa, noy! Diu que al cotxe dels morts l' Ajuntament hi ha fet cambiar aquells draps que s recordan del primer difunt ... que va morir-se al mon y que semblavan aquellas famosas banderas del centenari de Colón.

Pró, ¿qui ho diu aixó? ¿Oy Pedro que encar hi ha banderas ¡ay! cortinas y draps per dias?

Com que hi sobran.

## CANTARS

Ab éxtassis dels mes grans escoltava á unas granotas... ¡y era un coro de capelláns que cantaban las absoltas!

Conech un metje filarmónich enreda-músichs dels mes fins, que á un malalt va receptorli un vals-jota de flautns.

*Y el quinto mandamiento,  
¿lo sabes amigo Juan?*  
—El quinto, si no m'enganyo diu que are á L'Unió el fan.

¿Perqué ab tú no vull casarme sen amiga del vicari?  
¡Ca barret! ¡Jo carregarm sobras de confesionari?

Ho dich una y ho dich mil voltas tindria una alegría gran, sentir cantar unas absoltas entonadas á Fra Joan.

Un capellá y un ministre, un burgés y un general, son de la pobreta Espanya los que li fan de puntal.

Del Senyor, representants son los goris en la terra, ab las esposas del tal... ¡si'n deuen tenir de feyna!

QUICO.

## Bussón d'en Banyeta

Vilasor de Dalt 1.<sup>er</sup> Maig de 1904.

Socarrimat Director: Els escribas y faritseus d'aquí han fet una gran obra; han catacolisat si vos plau per forza á un re-negat de la nostra colla, que quedá algo impossibilitat, valentse de la familia y de que'l pobre malalt no podia valguerse d'ell mateix.

Pot estar content, que'n altre temps l' haurían cremat viu com á preludi del foch etern que'ns espera.

Es veu que están empenyats en ferlo anar al cel per forza, puig fins la relació dels amichs li han privat perquè la catacolisació forcosa no s'esbrabi.

L'interés mes gran d'aquesta gent es salvarli l'ànima; el cos... que's reventi.

Ni deu, ni amo, ni rey te desitja ton amich,

PEPUS.

Granollers 2 Maig del 1904.

Present.

Banyeta del cor: No es que pensés ni ab las garantias *suciais* que'n lloch las he vistas, ni ab la Constitució, ni menos ab lo pá de crostóns, cuan sens respectar ma individualitat y mas conviccions se m'obliga á treurem la gorra del cap.

Casualment estava jo pensant ab aquell punt de «Almas honradas» que diu.

«¿Quin es el resultat de las trabas posadas á la llibertat de conciencia?»

»Obligar á als homes á obrar d'altre modo del que pensan, es fer hipócritas. »La llibertat de conciencia es un dels caracters de la verdadera civilisació y del »progrés.»

Pro ¿que'ls importa á n'ells la civilisació y el progrés?

Per ells la civilisació ha d'esser tricor-niana y el progrés caminant sempre... com els escarbats.

Lo que m'obligaren fou que fes un acte d'hipocresia acatant un acte que no lliga ab mas conviccions.

Pro que consti, en Chueca es lo mateix encar que pesi á todas las autoritats del mon.

Molta salut y pochhs cants místichs ens entrebanquin.

CHUECA.

Per la traducció,  
J. B.

## AVIS

Esperem que tots los que's vulguin suscriure al periódich ens ho dirán á fi d'organizar la repartició del mateix.

El preu de suscripció es un ralet al mes.

Esperem també que tots los que sim-patisin ab nostra publicació y tenen interés en que subsisteixi y puguin, ens ajudarán materialment en nostra carga que com veurán nostra labor será enérgica y bona.

Desitjem que'ls que ho puguin fer ens ajudin unas cuantas semanas ab un ral semanal, altres ab paga doble ó siga deu céntims, que'ns ho digan per posarlos ordenats en llista y passarem á recullir-los á domicili al portarhi el periódich.

Si teniam tants diners com voluntat, no molestariam (materialment) á ningú, al contrari que fins de franch podriam donarlo.

No duptem que satisfareu nostres desitjos; y avant sempre.

## PUNTS DE VENDA

Llorens Carbó, Alfons IV n.º 57  
Joan Climent (á) Marxant,  
Prim n.º 156.

IMP. DE E. GARRELL.